

Yksityisten sosiaalipalveluiden valvontatyö toimikaudella 2021-2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.06.2022 § 103
3201/05.00.00/2022

Valmistelija

vanhuspalveluiden asiantuntija Mari Luonsinen, 050 4703049, mari.luonsinen@salo.fi, vammaissosiaalityön päällikkö Laura Tuominen, 044 7783561, laura.tuominen@salo.fi ja sosiaaliohjaaja Hanna Suomi, 044 7723 399, hanna.suomi@salo.fi, perhesosiaalityön päällikkö Katri Viippo, katri.viippo@salo.fi, 044 778 3001

Kunnan valvontavastuu kohdistuu kaikkiin yksityisiin sosiaalipalvelujen tuottajiin, joiden toiminta tapahtuu kunnan alueella sekä niihin palveluntuottajiin, joilta kunta hankkii palveluita. Yksityiset sosiaalipalvelut ovat joko luvanvaraista, ilmoituksenvaraista rekisteröitävää tai ilmoituksenvaraista ei-rekisteröitävää yksityisen toimijan tuottamaa palvelua. Valvonnan toteuttamista säätelee mm. laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) ja asetus yksityisistä sosiaalipalveluista (1053/2011) sekä Valviran ja aluehallintoviraston ohjeistukset.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt 11.11.2020 Salon kaupungin valvontasuunnitelman, joka koskee Salon kaupungin sosiaali-, vanhus- ja terveyspalveluiden sosiaalihuollon valvontaa.

Salon vanhuspalvelut on valvonut valvontasuunnitelman mukaisesti yksityisten sosiaalipalveluiden lisäksi omaa palveluaan vuodesta 2021 alkaen. Valvontaan on vanhuspalveluissa nimetty vanhuspalveluiden asiantuntija, asumispalveluiden päällikkö ja kotihoidon aluepäällikkö, jotka tekevät valvontakäynnit sekä muut valvontaan liittyvät työtehtävät oman työnsä ohella. Vuoden 2021 alusta lähtien vanhuspalvelut toteuttaa valvontaa kalenterivuosittain ja toimikausista on luovuttu selkeyden vuoksi. Valvonnalla tarkoitetaan sekä viranomaisvalvontaa, että sopimusvalvontaa. Ohjaus ja neuvonta kaikissa valvontamuodoissa on tärkeässä roolissa.

Vanhuspalveluissa omien asumispalveluyksiköiden valvontakäyntejä varten on otettu käyttöön sähköinen ennakkokysely, johon kunkin osaston osastonvastaava vastaa ennen varsinaista valvontakäyntiä. Omien asumispalveluiden yksiköiden valvontakäyntejä on tehty 14 ajalla 6/2021-6/2022 ja valvontakäynnit on toteutettu käymällä osastoilla paikan päällä.

Vanhuspalveluissa yksityisten luvanvaraisten palveluntuottajien valvontakäyntejä on toteutettu yhteensä 7 tehostetun palveluasumisen yksikköön ajanjaksolla 6/2021 - 6/2022. Yhteen yksityiseen yksikköön tehtiin valvontakäynti etäyhteyden välityksellä yksikössä olleen koronatilanteen vuoksi. Valvontakäyntejä edeltävästi yksiköiden johtajia pyydettiin lähettämään liitteitä, jotka tarkasteltiin ennen käyntiä. Liitelistaus perustui Varsinais-Suomen ylikunnallisen valvontakeskushankkeessa luotuun malliin. Tämän lisäksi oltiin yhteydessä sähköpostitse niihin kuntiin, joissa sijaitsee tehostetun palveluasumisen yksiköitä ja jotka ovat Salon palvelusetelituottajarekisterissä, mutta niissä ei ole parhaillaan salolaisia asiakkaita ja pyydettiin saada tietoa kuntien tekemistä valvontakäynneistä ko. yksiköihin.

Vammaisten palveluissa valvontasuunnitelman mukainen valvontatyö koskettaa sekä kehitysvammalain että vammaispalvelulain mukaisesti tuotettua palvelua. Yksityisten palveluiden valvonnan lisäksi kehitysvammahuollossa on tehty sisäistä valvontatyötä syksystä 2021 alkaen. Sisäiset valvontakäynnit on toteutettu kehitysvammahuollon kaikissa yksiköissä sähköisen ennakkohaastattelun/yksikkövierailujen kautta. Valvottavia yksiköitä kehitysvammahuollossa on yhteensä 10.

Yksityisten luvanvaraisten palveluntuottajien osalta vammaispalveluiden valvontakäynnit on tehty ajalla 10/2021-5/2022 Salossa sijaitseviin viiteen yksikköön. Muissa kunnissa sijaitsevista yksiköistä on pyydetty sijaintikuntien laatimat valvontaraportit. Asiakaskohtaista valvontaa on tehty tarvittaessa ja pyydetty yksiköistä päivitettyjä hoito- ja palvelusuunnitelmia. Valvontakäynnin materiaalityyppien välitetyt yksiköihin noin kuukautta ennen tapaamista.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan osalta on käsitelty palveluntuottajien rekisteröinteihin tai muutoksiin liittyviä asioita. Työ on koostunut asiakirjojen tarkastuksesta ja palveluntuottajien haastatteluista, sekä lausunnoista. Ilmoituksen varaiseen rekisteriin on ilmoittautunut valvontakauden aikana yhteensä viisi palveluntuottajaa. Haasteena valvontatyön osalta on ollut vammaisten palveluiden valvontaresurssin niukkuus.

Lastensuojelu toteuttaa luvanvaraisten yksiköiden valvontaa yhteistyössä Varsinais-Suomen sijaishuoltoyksikkö Tammen kanssa ja Turun kaupungin tukipalveluyksikön kanssa. Lastensuojelussa on ollut syksyn 2021 aikana käynnissä yksi reaktiivinen valvontaprosessi ja keväällä 2022 on tehty yksi kotikunnan valvontaan kuuluva suunnitelmallinen valvontakäynti. Lastensuojelun tarkastuskäyntien pöytäkirjat lähetetään Lounais-Suomen aluehallintovirastoon ja niihin kuntiin, jotka ovat sijoittaneet lapsia kyseisiin yksiköihin. Lisäksi tarkastuskertomukset tallennetaan Turun kaupungin extranettiin, josta ne ovat kaikkien maakunnan kuntien saatavilla. Tarvittaessa muiden kuntien käynneille mennään mukaan, jos laitoksessa on sijoitettuna salolaisia lapsia. Lisäksi lastensuojelussa kunkin lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät tekevät osana sijoitusprosessia tarkastus- ja yhteistyökäyntejä muissa kunnissa sijaitseviin yksiköihin, joihin on sijoitettu tai harkitaan sijoitettavaksi salolaisia lapsia.

Ilmoituksenvarainen valvonta käsittää ilmoituksenvaraiset rekisteröitävät palvelut (päivä- ja työtoiminta, ei ympärivuorokautiset asumispalvelut, kotipalvelu ja muut sosiaalihuollon avopalvelut esimerkiksi tukihenkilötoiminta, perhetyö ja perheohjaus, sosiaalityö, valvotut tapaamiset) sekä ilmoituksenvaraiset ei-rekisteröitävät palvelut, joita ovat muun muassa kotipalveluiden tukipalvelut (ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut) ja niihin rinnastettavat palvelut.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan osalta käsiteltiin palveluntuottajien rekisteröinteihin tai muutoksiin liittyviä asioita ja tehtiin ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostilla. Rekisteriin kuulumisen edellyttää kunnan lausuntoa, joka perustuu asiakirjojen tarkastukseen ja haastatteluun. Ilmoituksenvaraisen valvonnan luonne poikkeaa luvanvaraisesta valvonnasta. Tehtävä painottuu pääasiassa uusien palveluntuottajien ilmoitusten käsittelyyn, neuvontaan ja ohjaukseen sekä muutosilmoitusten käsittelyyn.

Ilmoituksenvaraisen valvontatyön haasteeksi muodostui toimikaudella perheiden palveluiden valvontaan liittyvän työajan löytyminen perustehtävän lomassa. Ilmoituksenvaraisten palveluntuottajien ilmoitusten käsittely on pahasti ruuhkautunut saman aikaisesti, kun sosiaalityön ja lastensuojelun tukipalveluiden kilpailutuksen myötä on alueelle tullut runsaasti uusia toimijoita. Valvontakauden syksy 2021 – kevät 2022 aikana laadittiin perheiden palveluissa ilmoituksenvaraisten palveluiden lausuntoja yhteensä 16.

Mielenterveys- päihdepalveluissa tehtiin yksityisten luvanvaraisten palveluntuottajien ennaltilmoitettuja valvontakäyntejä kaksi syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana. Valvontakäyntejä ennen yksiköiden johtajia

pyydettiin lähettämään liitteitä, jotka tarkastettiin ennen käyntiä. Liitelistaus perustui Varsinais-Suomen ylikunnallisen valvontakeskushankkeen luomaan malliin.

Lisäksi yhden yksityisen luvanvaraisen palveluntuottajaan kohdistuneen kantelun johdosta ja aluehallintoviraston pyynnöstä, tehtiin yksi ennaltailmoittamaton valvontakäynti kyseiseen yksikköön. Kevään 2022 aikana saatiin myös aloitettua mielenterveys- ja päihdepalveluiden sisäiset valvontakäynnit.

Lisäksi on tehty valvontatyöhön liittyvissä asioissa yhteistyötä eri valvontavastuussa olevien kuntien kanssa tilanteissa, jos asiakas on esimerkiksi sijoitettuna johonkin kauempana olevaan yksikköön kuten mm. Aura ja Tervassalo, näissä tapauksissa on pyydetty valvontavastuussa olevalta kunnalta valvontakäynneistä valvontakäynti raportteja ja yksiköiden omavalvontasuunnitelmia.

Sosiaaliohjaajan työpariksi valvontakäynneille on saatu oman palvelualueen työntekijöitä, jotka ovat osallistuneet valvontaan liittyviin koulutuksiin VSSHP:n valvontakeskushankeen kautta.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan osalta käsiteltiin palveluntuottajien rekisteröinteihin tai muutoksiin liittyviä asioita ja tehtiin ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostilla.

Ilmoituksenvaraisen valvonnan uusien palveluntuottajien haastatteluihin on osallistunut mielenterveys- ja päihdepalvelujen sosiaaliohjaaja. Rekisteriin kuulumisen edellyttää kunnan lausuntoa, joka perustuu asiakirjojen tarkastukseen ja haastatteluun.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen haasteeksi on muodostunut henkilöstöressurssit ja valvontatyöhön liittyvän työajan löytäminen perustehtävien lomassa. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen valvontatyö on suunniteltu valvontasuunnitelmassa mielenterveys- ja päihdepalvelujen ylilääkärille sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen johtajalle. Henkilömuutosten vuoksi valvonnan koordinoimista on jouduttu uudelleenorganisoimaan.

Valvonnan koordinoimista ja asiakirjahallintaa on kehitetty ja keskitetty palvelualueittain vuoden 2021- 2022 aikana. VSSHP:ssa on aloitettu 2021 aikana valvontakeskushanke, jonka tarkoituksena on yhtenäistää valvontakäytännöt maakunnan alueella. Hankkeesta on saanut koulutusta ja lisäksi valvontaa tekevien on ollut mahdollista osallistua valvontaverkoston tapaamisiin.

Esittelijä	Vt. Sosiaali- ja terveystieteiden johtaja
Päätösehdotus	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta merkitsee tiedoksi yksityisten sosiaalipalveluiden valvontaryhmän toiminnan vuosilta 2021-2022.
Päätös	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	-